

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Filozofická fakulta
Historický ústav

Posudek vedoucí bakalářské práce

Autor:	Markéta Chlumová
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Historie se zaměřením na vzdělávání Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název:	Leonardo da Vinci a jeho doba: Válečné vynálezy vojenského inženýra
Vedoucí práce:	Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
Oponent:	PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Předkládaná BP se věnuje Leonardovi da Vinci a jeho válečným strojům. Text v rozsahu 55 stran (Prameny a literatura, s. 50–55) je rozdělen do 3 základních kapitol (Prameny a osud Leonardových zápisníků, Leonardův život a Leonardovy stroje), následovaných dvěma přílohami (Výpočty, s. 56–75, a Obrazová příloha, s. 76–79).

V první kapitole se Markéta Chlumová věnuje rozboru nejdůležitějších pramenů, na kterých je BP vystavená: Leonardovy nákreby válečných strojů, dnes přístupných v digitálním archivu Biblioteca Leonardiana (Museo Leonardiano, Vinci),¹ Leonardovy *Deníky*,² a Vasariho *Životy nejvýznačnějších malířů, sochařů a architektů*.³ Diplomantka neopomíná v závěru kapitoly vysvětlit složitý osud Leonardovy písemné pozůstalosti, jež je dnes součástí veřejných i soukromých sbírek nacházejících se po celém světě.

Ve druhé kapitole se autorka stručně věnuje životu renesančního génia, seznamuje čtenáře s Leonardovým nemanželským původem a rodinnými vazbami, které ovlivnily jeho životní dráhu. Bližší pozornost je zaměřena na počátky uřednických let pod vedením slavného Andrea di Cione zv. Verocchio, v jehož dílně si Leonardo osvojuje i základy vojenského inženýrství.

---

¹ Především *Codex Atlanticus*.

² Česká i rozšířená anglická edice. DA VINCI, Leonardo, *The Notebooks of Leonardo da Vinci*, překlad Jean Paul Richter, North Charleston 2014. DA VINCI, Leonardo, *Deníky*, ed. Jaroslava Bednářová, Praha 2008.

³ VASARI Giorgio, *Životy nejvýznačnějších malířů, sochařů a architektů I.*, překlad Pavel Preiss, Praha 1976. VASARI, Giorgio, *Životy nejvýznačnějších malířů, sochařů a architektů II.*, překlad Pavel Preiss, Praha 1977.

Dvě následující podkapitoly sledují Leonardovu kariéru vojenského inženýra ve službách dvou slavných osobností, nejprve milánského vévody Lodovica Sforzy a poté papežova nemanželského syna, kardinála a kondotiéra Cesara Borgia.

Stěžejní téma BP je zpracováno ve třetí kapitole, která se dále dělí na 5 podkapitol. Diplomantka se nejprve ve stručnosti zaměřuje na technický vývoj lidstva od starověku do renesance, poté konkrétněji na zbraně a vojenskou taktiku. V těchto úvodních oddílech hledá případnou inspiraci Leonardových vojenských návrhů. Za hlavní ofenzivní zbraně si Markéta Chlumová zvolila návrhy „tanku“, „kuše“ a ručnice, jejichž matematické výpočty zpracovává v příloze 1, dílčí pozornost je věnována i dalším nákresům (oblévací žebříky a defenzivní zařízení k jejich odrážení, vůz s pohyblivými srpy, vodní mořdít, dvanáctihlavňové dělo).

Pozitivně hodnotím volbu tématu BP. Markéta Chlumová si zvolila velice neotřelé a s ohledem na cizojazyčné prameny a odbornou literaturu i náročné téma. Leonardo da Vinci je znám především jako geniální renesanční malíř, jeho kariéra vojenského inženýra se však těší podstatně menšímu zájmu, ať již ze strany soudobých renesančních vzdělavců či současných odborníků. Jedná se o logický důsledek, neboť teprve právě renesance projevuje větší zájem o *artes mechanicae*, moderní historik se pro změnu potýká s roztržitou a neuspořádanou Leonardovou pozůstalostí (v některých případech dokonce i zašifrovanou). Práce je logicky strukturována, nicméně v kapitole 3 bych doporučila zdůraznit, na základě jakého klíče autorka zvolila konkrétní návrhy jednotlivých vojenských strojů, jimž se věnuje podrobněji.

Markéta Chlumová pracuje s cizojazyčnými prameny archivními i editovanými. Obzvlášť obtížná je práce s Leonardovými nákresy, které většinou postrádají dobový popis autora, interpretace těchto primárních materiálů je tedy velice náročná, u matematických výpočtů i značně teoretická. Dále oceňuji, že se v řadě případů diplomantka nespokojuje pouze s odbornou literaturou, ale vrací se k primárním pramenům, v nichž ověřuje informace vojenského charakteru v dobových materiálech od starověku po renesanci.⁴ Analýza a interpretace pramenů je v BP zatím spíše v náznacích, autorka tak mohla daleko více vytěžit především z Leonardova dopisu Lodovicu Sforzovi i z některých kapitol jeho *Deníků*, které nám nabízejí bezprostřední autorův pohled na vojenské inženýrství.

Ke stylistickému a gramatickému zpracování textu nemám vážnější výhrady, formálními nedostatky BP jsou jisté marginální překlepy.

V poznámce 285 by stálo za zmínku zdůraznit, že autorka zvolila rozšířenou zahraniční edici (FROISSART, Jean, *Chroniques de Froissart*, vol. IV, fol. 153, Jean Buchon (ed.), Paris 1824.) záměrně, neboť česká verze dané pasáže neobsahuje (FROISSART, Jean: *Kronika stoleté války*, Alois Bejblík (ed.), Praha 1977). Ovšem nedomnívám se, že se v bitvě u Kresčaku jednalo o první užití děla v Evropě, jak je uvedeno na s. 32, ostatně to vylučuje již citace kroniky Alfonse XI., kterou autorka uvádí na téže straně. Bitva u Algecirasu se

---

⁴ Např. ALEXANDRISJKÝ, Heron, *Illustrationes prodromae in scriptores Graecos et Latinos de Belopaeia*, ed. Aloysius Marini, Rome 1820. ARRIÁNOS, *Tažení Alexandra Velikého*, překlad Jaromír Bělský, Praha 1972. *Crónica del rey don Alfonso el onceno*, ed. Antonio De Sancha, Madrid 1787. DE MILEMETE, Walter, ed. *The Treatise of Walter de Milemete*, ed. Montague Rhodes James, Oxford 1913. SUN-C', *Umění války*, překlad Pekárek Radim, Brno 2014.

odehrála 3 roky před bitvou u Kresčaku. Patrně jde ale jen o chybnou argumentaci, nejednalo se o první užití děl v Evropě, ale Evropany, prvenství tedy patrně patří Maurům na Pyrenejském poloostrově.

K bakalářské práci nemám vážnější výhrady a doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou.....

V Olomouci dne 30.5.2016

Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce